

Forfatter: Oehlenschläger, Adam

Titel: Udrag fra Poetiske Skrifter II

Citation: Oehlenschläger, Adam: "Poetiske Skrifter II", i Oehlenschläger, Adam: *Poetiske Skrifter II*, udg. af H. TOPSØE-JENSEN, 1926-1930, s. LI. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-oehl02val-shoot-idm140543278415728/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter II

hvormed dette Mellemværende er gjort op, skønt den egentlige Handling derved standses, kan ikke andet end pege henimod en personlig Baggrund.

Men Oehlenschläger var kun 25 Aar, da »Poetiske Skrifter« saa Lyset. Livet havde hidtil næsten kun vist sig fra sin mest smilende Side for ham. Det er derfor naturligt, at medens Vaulundur har været det høje Fremtidsmaal, har han fundet mest af sig selv i den sorgløse Aladdin. I sine Erindringer (I, 1850, Side 220 ff.) har han selv banet Vejen for Fortolkningen af Værkets første Del som en Myte paa hans kunstneriske Gennembrud. »Den naturlige Lighed, som dette Eventyr havde med mine Livsforhold, gav maaske det Hele noget Naivt og Eget, som forstærkede Virkningen. Havde jeg ikke selv i den hos mig opdagede Digterevene fundet en forunderlig Lampe, der satte mig i Besiddelse af Alverdens Skatte? Og Phantasien var mig en Ringens Aand, der bragte mig, hvorhen jeg vilde. Min Dannelse havde udviklet sig seent, men temmelig hurtigt, ligesom Aladdins, og ligesom han, havde jeg nylig lært at kiende Kiærlighed. Min Moder var død, og da jeg skrev Aladdins Vuggesang paa hans Moders Grav, flød mine Taarer over min egen Moder. Saaledes berørte denne Fabel i mange Punkter mine egne Livsforhold; jeg ironiseerte ogsaa dermed, og var mig det under Digtningen ret vel bevidst!«

I »Aladdin« ser Digteren sig tilbage. Selv Samtalen mellem Noureddin og Aladdin paa Vandringsen udenfor Haverne er (vistnok med Rette) blevet tydet som en Erindring om hans første store Samtale med Stefens paa Vandringsen i Frederiksberg Have. Men han ser ogsaa fremad med den sunde Ungdoms Erobrer-

trang overfor Livet. Søren Kierkegaard, som vel har sagt det dybeste Ord om Aladdin, har samtidig ogsaa karakteriseret hans unge Digter: »Det er derfor, at »Aladdin« er saa styrkende, fordi dette Stykke har den geniale, barnlige Dristighed i de mest forfløine Ønsker. Hvor mange er der vel i vor Tid, der i Sandhed tør ønske, tør begjære, tør tiltale Naturen hverken med et artigt Barns bitte, bitte eller med et fortabt Individts Raseri? Hvor mange er der, som i Følelsen af hvad der i vor Tid snakkes saa meget om, at Mennesket er skabt i Guds Billede, har den sande Commandostemme? Eller staae vi ikke Alle der som Nouredin og bukke og skrabe ængstelige for at forlange for Meget og for Lidet?« (Enten-Eller).

Imidlertid — Oehlenschlägers senere Skæbne blev jo ikke Aladdins; i hans Liv blev Kapitlet om det kæmpende Geni ikke skrevet. Man kan muligvis heri se dets Tragedie — at det netop *savnede* den store tragiske Oplevelse, som lutrede Vaulundur og gjorde Ynglingen Aladdin til Mand. Men man kan naturligvis ikke vende denne Omstændighed som en Bebrejdelse mod hans Værk eller en Kritik af dets indre Sandhed. Maalt med den virkelige Aladdins Maalestok — han, som ikke blot er det umiddelbare Geni, men det kæmpende Geni — bliver det ikke Adam Oehlenschläger, som er Aladdinskikkelsen i den danske Litteraturs Historie, men Hans Christian Andersen. Her sejrede det umiddelbare Geni, men efter Modgangens lutrende Kampe, der er Prøvestenen paa den sande Lykke.

Og Andersen vedkendte sig »Aladdins« Livsprogram. Litterært har han taget Motivet op fra »Fyrstøjet« og ned til »Lykkeper«. Og paa sit Livs største